

అన్నపూర్ణ వారి...

ఇద్దరు మిత్రులు

నిర్మాత:

D. మధుసూదనరావు B.A.,

దర్శకత్వం:

ఆదుర్తి సుబ్బారావు

నిర్వాణ శాఖ:

కథ - ఆధారం

'తాపేర్ ఫుర్' (బెంగాలీ)

సినిమా అనుసరణ

ఆదుర్తి సుబ్బారావు

కె. విశ్వనాథ్, బి. యన్ సి., గోరా శాస్త్రి,

డి. మధుసూదనరావు, బి. ఏ.

డా. కొర్రపాటి గంగాధరరావు

శ్రీ శ్రీ, ఆదుర్తి, దాశరథి, కొసరాజు

పి. యన్. శెల్వరాజ్

"పాచూ"

మాటలు

పాటలు

ఛాయాగ్రహణ దర్శకుడు

అపరేటివ్ కెమేరామన్

శబ్దగ్రహణ దర్శకుడు

సంగీత దర్శకుడు

కళాదర్శకుడు

నృత్య దర్శకులు

ఏ. కృష్ణన్, బి. ఏ.

యన్. రాజేశ్వరరావు

జి. వి. సుబ్బారావు

హీరాలాల్, పసుమర్తి,

పి. ఎన్. గోపాలకృష్ణన్

యమ్. యన్. మణి

ఎడిటింగ్

అసోసియేట్ డైరెక్టర్

రికార్డిస్ట్

కె. విశ్వనాథ్, బి. యన్ సి.

టి. ఏ. జగన్నాథ్,

బి. ఏ, యల్. సి. & యన్. ఇ.

పి. సుశీల, ఘంటసాల,

ప్రొడక్షన్

పి. బి. శ్రీనివాస్, మాధవ పెద్ది సత్యం

పీతాంబరం, ధనకోటి, రంగస్వామి,

మేకప్

భద్రయ్య, యన్. యన్. ఆర్. మూర్తి

యమ్. సత్యం (జైహింద్ స్టూడియో)

స్టిల్స్

పబ్లిసిటీ

ప్రొడక్షన్

స్టూడియో శర్మ టి. వి. యన్

ఎన్. ధనరత్న ప్రసాద్, బి. ఏ., ఎ. వెంకటరత్నం.

నిర్మాత :

దర్శకుడు :

డి. మధుసూదనరావు, బి. ఏ.

ఆదుర్తి సుబ్బారావు

స్టూడియో : వాహినీ - విజయ

— నవయుగ టీవీ

అపూర్వమైన, అద్భుతమైన పరిస్థితులలో
వేషాలు, జీవితాలు మార్చుకున్న

ఇద్దరు మిత్రులు

తారుదారిమీద కారు జోరుగా పోతోంది. నిషామీద
'కారు' మీద, వయసుమీద వున్న డ్రైవరు. చీకటిరోడ్డున సరిగ్గా
గమనిస్తున్నాడో లేడో అన్న భయం చొప్పున కారు, కళ్లు
రెండూ పెద్దవి చేసుకుని దారి చూసుకుంటూ పరిగెడుతోంది. నిర్జ
నంగా వున్న రోడ్డుమీద, హఠాత్తుగా ఏదో శాస్త్రీ మెదిలినట్టు
యింది. డ్రైవరు కళ్లు చిట్టించి, చీకటిలోకి దృష్టి సారించి, ఆ మనిషిని
తప్పించుకు పోబోయాడు. ఆ మనిషి ఈ పక్కకి ఆ పక్కకి నడుస్తు
న్నాడు. అతన్నిబట్టి కారు అట్టించి ఇటు, ఇట్టించి అటూ
జరిగింది. ఆ మనిషి తప్పించుకో బోతున్నాడు. కారుకీ, డ్రైవరుకీ
కూడా బోధపడలేదు. కంగారుపడ్డ కారు, కీచుమని బ్రేకులు పడే
సరికి రోడ్డుమీద ఆగింది. అప్పటికే రోడ్డుమీద మనిషికి కారు
మడ్ గార్డ్ తగిలింది. పడి లేచి పోబోయాడతను. నిషా దిగిపోయిన
డ్రైవరు కారుదిగి, ఆ ఆసామీని అపాడు. 'ఇడియట్ ! చావాల
నుందా ?' అన్నాడు కోపంగా. 'అవును, చావాలనే అనుకున్నాను.
కాని, ఆ అదృష్టం తప్పిపోయింది' అంటూ అతను ఒక్కసారి వెనక్కి
తిరిగి, 'క్షమించండి-వస్తాను' అని వెళ్లిపోబోయాడు.

క్షణంలో సగంలో కారు డ్రైవరు, ఆ అభాగ్యుడి ముఖం
చూసి ఉలిక్కిపడ్డాడు. అంతా తన పోలికే ! ఉత్తరక్షణంలో ఒక
అలోచన మెరిసింది. 'ఆగండి, కారెక్కండి' అని చెయ్యి పట్టు
కున్నాడు.

అది అపూర్వమైన సన్నివేశం. అద్భుతమైన సంఘటన,
దారిద్ర్యానికి, ఐశ్వర్యానికి అది భేటీ. ధీమాకి, నిరాశకి అది కలయిక.
ఉత్తర దక్షిణ ధృవాల సంధి. ఆ యిద్దరిదీ ఒక రూపు, ఒకే వయసు,
ళ్లవలపిల్లలంటే సులువుగా నమ్మవచ్చు. పేర్లు కూడా అలాటివే.

అజయ్ - విజయ్. రూపు రేఖలలో ఇన్ని పోలికలున్నా, ఊహలలో, ఉద్దేశాలలో వాళ్లు ఉత్తర దక్షిణ ధృవాల లాటివారు. పరిస్థితులలో ఉప్పుకప్పురాల లాటివారు. జాగిర్దార్ కుటుంబంలో పుట్టి లక్షలకు వారసుడైన అజయ్ కు అన్నీ వున్నా ఆపేక్ష కరువైంది. ఎప్పుడెవరేం కీడు చేస్తారో అన్న భయంతో, స్వేచ్ఛగా కడుపారా తృప్తిగా భోజనంచేసే అవకాశం కూడా లేదు అతనికి. ఆ పైన, అప్పులూ తాకట్లూ, తంటాలూ తగాదాలూ ఎప్పుడూ చుట్టుముట్టి వుంటాయి. విజయ్ కి వున్నదంతా ఆపేక్షమయి కే. తను తీసి, తండ్రికి, చెల్లెలికి పట్టెడన్నంపెట్టే భాగ్యానికి నోచుకోలేదు. పట్టభద్రుడైనా పట్టుమని వందరూపాయల ఉద్యోగంకూడా దొరకలేదు. తల్లికి ప్రాణంమీదకు వచ్చినవేళ, చెల్లెలి నగలు తాకట్టేసి తరువార విడిపించలేక పోవడంతో, ఆ పిల్ల కాపరానికే ముప్పా చ్చింది. ఆ నగలు తెస్తేగాని, గుమ్మం తొక్కడానికి వల్లకాదన్నాడు మావగారు. కేవలం డబ్బువల్ల ఒక జీవితం వసివాడిపోతున్నా, చూస్తూ వూరుకోవడంతప్ప, మరోదారి కనబడలేదు విజయ్ కి.

నిస్పృహ అవరించింది. చూస్తూ వూరుకోలేక, చూడడం మానేదామని ఆత్మహత్యకు ఒడిగట్టాడు.

“ఈ ప్రపంచం అంతా డబ్బుతోనే వుంది అజయ్ బాబూ” అన్నాడు విజయ్ తన బాధ వెళ్ళబోసుకొని...

ఈ ప్రపంచం అంతా డబ్బుతో వుంటే వుండవచ్చుగాని, డబ్బుతో వుండే బాధసంగతి విజయ్ కి తెలీదు. తెలియజెప్పబోయాడు అజయ్. తన పరిస్థితి చెప్పాడు. తన క్షోభ వివరించాడు.

“డబ్బుతో, వున్న సమస్యలన్నీ పరిష్కరించుకో వచ్చునని మీరు అపోహపడుతున్నారు. కాని డబ్బులేని బాధకంటే, డబ్బున్న బాధ మరి ఎక్కువ విజయ్” అన్నాడు.

విజయ్ కి ఈ బాధ బోధపడలేదు. పైగా వాటిని బాధలు అనడం వింటే అతనికి నవ్వుచ్చింది.

“అవన్నీ మీరు ఊహించుకొన్న బాధలు అజయ్ బాబూ... నేనే గనక మీ స్థానంలో వుంటేనా...?” అన్నాడు.

“నిజం ?” అన్నాడు అజయ్ ఆశ్చర్యంగా. అవును, అతను తన స్థానంలో, తను అతని స్థానంలో ఉంటే ? ... ఎవరి సమస్య తెవరెలా పరిష్కరిస్తారో ! ... ఎవరివి అపోహలో, ఎవరివి కావో ! ... ఎవరు నెగ్గుతారో ! ...

అజయ్ ఒక్క క్షణంలో కర్తవ్యం నిశ్చయించాడు.

“మనిద్దరం అచ్చగుద్దినట్టు ఒక్క పోలికగా వున్నాం. మనలో ఎవరెవరో దేవుడుకూడ పోల్చుకోలేడు. అంచేత ఒక్క ఏడాది పాటు మనం స్థానాలు మార్చుకుందాం. నా బాధ్యతలు మీరు మొయ్యగలరో లేదో !” అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

“మొయ్యలేనివాడిని నేను కాదు. మీరు” అన్నాడు విజయ్ ధీమాగా.

ఒక్క ఏడాదిపాటు ఒకరి స్థానంలో మరొకరు ఉండాలనీ, ఈ రోపల ఏది ఏమైనా స్థలాలు మార్చుకోరాదని నిర్ణయించుకొని, ఆ విచిత్ర మిత్రులిద్దరూ ఒప్పందం రాసుకున్నారు.

“ఇదీ ఒక పరీక్షే ! ఈ ఛాలెంజిలో ఎవరు నెగ్గుతారో చూద్దాం” అన్నాడు విజయ్.

ఈ చర్చ జరిగింది ఒక హోటల్ గది. అప్పటి కప్పుడే యిద్దరూ వేషాలు మార్చుకున్నారు.

ఆ రాత్రే జాగీర్దారు భవంతిలోకి, సిరిసంపదలలోకి, కుట్రలు కుతంత్రాల మధ్యకి సుఖాలమధ్యకి అజయ్ వేషంలో విజయ్ ప్రవేశించాడు. ఆ రాత్రే రామదాసుగారి బీదకొంపలోకి, దారిద్ర్యం మధ్యకి దాని సమస్యలమధ్యకి అనురాగాల ఆపేక్షల మధ్యకి విజయ్ వేషంలో అజయ్ ప్రవేశించాడు.

ఈ కొత్తజీవితాలలో వారు ఎలా నడుచుకున్నారు ? ఈ కొత్త సమస్యలను ఎవరు ఎలా ఎదుర్కొన్నారు ? విజయ్ చెల్లెలు కాపురాన్ని అజయ్ ఎలా చక్కబెట్టాడు ? మీరు ఇద్దరి స్థానాలలోనూ నిలచి ఊహించి చూడండి. తరువాత మనోహరంగా ఊహించి రూపకల్పన చేసిన ఈ చలనచిత్రం “ఇద్దరు మిత్రులు” చూడండి. మీ ఊహలు, అపోహలు ఎలా సాగాయో పోల్చి చూడండి.

పాటలు

పాట - 1

రచన : శ్రీ దాశరథి

గాయని : శ్రీమతి వి. మళి

నర్తకి : నవ్వాలి నవ్వాలి నీ నవ్వులు నాకే యివ్వాలి
అందాల చిన్నవాడ బంగారు వన్నెకాడ
నీ కున్న చింతా వంతా ఈనాడే తీరాలి

సాశీ : కలిమి బలిమి కలవాడవోయి
కలతలలో ముగిసిపోనేలనోయి
మనసూ దోచుకొని ఏ చిన్నదో దాచినదా ?
నిన్ను కప్పించి నిన్ను నమ్మించి
దగాచేసి పోయినదా ?

||నవ్వాలి||

సాశీ : వేదాంత విచారాలకూ వేరే సమయ ముందిలే
వెన్నె రోజులనూ ఇలా వృధా చేయకుమా
వలపుల రోజులు వాడిపోనీయకుమా

||నవ్వాలి||

సాశీ : మీ కోసమేనోయి నా విలాసము
మీ అందరిదేనోయి ఈ వినోదము
పున్నమ చందురుడు చిందించే అందాలు
కలువల కన్నిటికీ కలిగించును సరదాలు

||నవ్వాలి||

పాట - 2

రచన : శ్రీ కొసరాజు

గాయకులు : శ్రీ మాధవ పెద్ది బృందం

రామదాసు - భక్తులు

శ్రీరామ నీ నామమెంతోరుచిరా! ఓరామ నీ నామమెంతోరుచిరా!

ఎంతోరుచి - ఎంతోరుచి - ఎంతోరుచిరా ||శ్రీరామ||

పాలు మీగడల కన్న - పంచదార చిలకల కన్న ||శ్రీరామ||

తప్పులు చేయుట మావంతు - దండన పొందుట మావంతు - యమ

దండన పొందుట మావంతు - పాపం చేయుట మావంతు - దయ

చూపించడమే నీ వంతు

||శ్రీరామ||

రాతినే యిల నాతిగ మార్చి - కోతికే పలు నీతులు నేర్చి

మహిమలెన్నో చూపిన దేవా - మము బ్రోవ రాలేవా ||శ్రీరామ||

పవమాన నుతుడు బట్టు నీ పాదారవిందములకు
నీ నామ రూపములకు నిత్యజయ మంగళమ్.

పాట - 3

రచన : శ్రీ ఆరుద్ర; గాయకులు : శ్రీమతి పి. సుశీల, శ్రీ పి. వి. శ్రీనివాస్

బుజ్జి - మీనా

- బుజ్జి : చక్కని చుక్కా సరసకు రావే
ఒక్కసారి నవ్వి నచాలే
ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతానే
- మీనా : టక్కరి బావా కిక్కురుమనకు
ఇక్కడి మాట ఇతరులు వింటే -
ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోతావే
- బుజ్జి : అల్లరి పిల్లా ఆపవేలా
పుల్లవిరుపు మాటలు
- మీనా : పెళ్లాం కనబడితే ప్రేమే కలిగిందా
- బుజ్జి : పెళ్లామంటే బెల్లము
తల్లి దండ్రీ అల్లము
- బుజ్జి : ముద్దులగుమ్మ మోహమాయే
పొద్దు చాలా పోయేనే
- మీనా : పెద్దలు గద్దిస్తే, పెడసరమౌతావా
- బుజ్జి : పెద్దల గొడవ ఎందుకే
ఇద్దర మొకటై వుందామే
- మీనా : నాయనగారి మీసము
చూస్తేనే సన్యాసము
- బుజ్జి : అబ్బ! అబ్బబ్బ, నీ మాటలు కొరడా దెబ్బలు
- మీనా : నూటిగ పెళ్లాడి చాటుగ రానేలా
- బుజ్జి : చేయకు నన్ను దూరము
తీయకు మీనా ప్రాణము

«టక్కరి»

«చక్కని»

పాట - 4

రచన : శ్రీ శ్రీ గాయకులు : శ్రీమతి పి. సుశీల, శ్రీ మంతుసాల

విజయ - సరళ

సరళ : ఒహూ నినే కోరెగా - కుహూకుహూ అనీ కోయిలా
వసంత వేళలా - పసందు మీరగా
అపూర్వగానమే - ఆలపించె తీయగా || ఒహూ ||

విజయ : అదా కోరిక - ఒయారి కోయిలా
జగాలె నీ చూపులో - జలదరించెనే
వరాల నవ్వులే - గులాబి పువ్వులై
వలపు తేనె నాలోన - చిలకరించెనే || ఒహూ ||

సరళ : ఫలించె నేను కన్న కలలు - తీయతీయగా

విజయ : సుఖాలలో సోలిపో - హాయిహాయిగా

సరళ : ఉయాల లూగె నా మది - చిటారుకొమ్మలా

విజయ : నివాళి అందుకో ఈవేళ పండుగా

ఇద్దరూ : సదా సుధాతరంగాల తేలిపోదమా

ఒహూ ఒహూ నినే కోరితి కుహూకుహూ అనీ పాడితి.

పాట - 5

రచన : శ్రీ శ్రీ గాయని : శ్రీమతి పి. సుశీల

పద్మ : పాడవేల రాధికా - ప్రణయ సుధాగీతికా
ఈ వసంత యామినిలో - ఈ వెన్నెల వెలుగులలో
జీవితమే పులకించగ-నీ వీణను సవరించి || పాడవేల ||

గోపాలుడు నిను పలచి - నీ పాటను మది తలచి
ఏ మూలనొ పొంచిపొంచి-వినుచున్నాడని యెంచి || పాడవేల ||

వేణుగాన లోలుడు - నీ - వీణామృదురవము వినీ
ప్రియమారగ నినుచేరగ-దయచేసెడి శుభవేళ || పాడవేల ||

పాట - 6

రచన : శ్రీ ఆరుద్ర

గాయకులు : శ్రీమతి పి. సుశీల - బృందం

పద్య - నాట్యబృందం

ఓ హేళా ఫేషన్ల సీతాకోకచిలుక
 ఉన్నమాటంటేనే ఇంత ఉలుక ?
 నీకు గోళ్ళపైన సీమరంగు మక్కువ
 మన గోరింటాకు పేరంటేనే లోకువ
 ఎన్నో పోకులు చేస్తావు - పెదవికి లిప్స్టిక్ వేస్తావు
 మన తాంబూలం - అయ్యో పరుపుతక్కువ
 నేడు అమ్మాయ్ కూడా తొడుగుతుంది - ఫుల్ పేంట్
 అహ ! అబ్బాయ్ గారికి రవికలగుడ్డ బుష్ కోట్
 పాతవేషం మారింది - కొత్త ఫేషన్ వచ్చింది
 అయ్యో ! ఆడా మగా తేడా ఎగిరిపోయింది
 నీవు విచ్చలవిడిగా ముచ్చటతీరా వుంటావు
 నీకు నచ్చినదల్లా నాగరికతయే అంటావు
 ఊర ఉలిపొర జాజ్జెట్ - పైగా నైలాన్ జాకెట్
 నీకు హద్దూపద్దూ లేకపోతే నవ్వులపాలవుతావ్

పాట - 7

రచన : శ్రీ ఆరుద్ర

గాయకులు : శ్రీమతి పి. సుశీల, శ్రీ మంటసాల

అజయ్ - పద్య

అజయ్ : హలో హలో ఓ అమ్మాయి - పాతరోజులు మారాయి
 ఆడపిల్ల అలిగినచో - వేడుకొనడు అబ్బాయి

పద్య : ఓ హేళా బడాయి చాలోయి - కోత లెందుకు పోవోయి
 ఆడినుంచీ లోకంలో - ఆడవారిది పైచేయి

అజయ్ : నిజానిజాలు తెలియకనే - నిందవేసే పొరబాటు
 నాటికీ నేటికీ - మీకు అలవాటే

"హలో"

పద్మ : బెట్టుచేసే మగవారి - గుట్టు మాకు తెలుసోయి
మనసులో మమతలు - పైకి రోపాలు ||ఒహూ బడాయి||

విజయ : లడాయిచేసే స్త్రీజాతి - రాకమానదు రాజీకి

పద్మ : గెలుపుకోసం మగవారు - కాళ్ళబేరము లాడకపోరు

||ఒహూ బడాయి||

విజయ : హలో హలో ఓ అమ్మాయి - అందుకొనుమా నా గుడ్ బై

పాట - 8

రచన : శ్రీ ఆరుద్ర గాయకులు : శ్రీమతి పి. సుశీల, శ్రీ మంటసాల

విజయ - సరళ

సరళ : ఈ ముసిముసి నవ్వుల
విరిసిన పువ్వులు
గుసగుసలాడినవి ఏమిటో

విజయ : విరజాజి. గులాబి
మన గుట్టే తెలుసుకున్నవి

సరళ : చామంతి పూబంతి
పరిహాసాలాడినవి

||ఈ ముసిముసి||

సరళ : పొదరింటను ఒంటరి పావురము
తన జంటను కలియగ వేచినది

విజయ : మనసే తెలిసి తన ప్రేయసికై
మగపావురమే దరిచేరింది

||ఈ ముసిముసి||

విజయ : నీ కురులను రేపిన చిరుగాలి
నా మదిలో కోరిక రేపినది

సరళ : వలపే తెలిపే కన్నుసైగలతో
నీ వూసులు బాసలు చేశాయి

||ఈ ముసిముసి||

సరళ : నదిలో మెరిసి కదిలేకాంతి
నా మోమున తళతళ లాడింది

విజయ : నీ చక్కని చెక్కిలి అద్దాన
నా రూపము నేనే చూశాను

||ఈ ముసిముసి||

పాట - 9

అజయ్ - పద్మ

రచన : శ్రీ దాశరథి గాయకులు : శ్రీమతి పి. నుకీల, శ్రీ మంటసాల

అజయ్ : కుషీకుషీగా నవ్వుతూ - చలాకీ మాటలు రువ్వుతూ
హుషారు గొలిపే వెందుకే - నిషా కనులదానా

పద్మ : మేనాలోన ప్రియుని జేర వెళ్ళింది నా చెలి మీనా
నింగిదాటి ఆనందసాగరం పొంగిపొరలె నాలోనా
కుషీకుషీగా నవ్వుతూ చలాకీ మాటలు రువ్వుతూ
హుషారు గొలిపే దిందుకే నిషా కనులవాడా

అజయ్ : ఒహూ! చెలియా! నీవు కూడ ఓ పెళ్లిపల్లకి చూసుకో
హాయిగొలుపు సన్నాయి పాటలో వలపు బాటలే వేసుకో

పద్మ : నే వెళితే మరి నీవు మజ్నావౌతావు

అజయ్ : మజ్నా నేనైతే - ఓ లైలా - లోకమే చీకతైపోవు నే

పద్మ : కుషీకుషీగా నవ్వుతూ చలాకీ మాటలు రువ్వుతూ
హుషారుగా వుందాములే నిషా కనులవాడా

అజయ్ : ఆకాశంలో ఇంద్రధనుసుపై ఆడుకొందమా నేడే

పద్మ : నీలినీలి మేఘాల రథముపై తేలిపోద మీనాడే

అజయ్ : చంద్రుడు నేనై నీవు వెన్నెలై కలిసిపోదమా హాయిగా

పద్మ : నేను వీణనై నీవు నాదమై ఏకమాదమా తీయగా

ఇద్దరూ : కుషీకుషీగా నవ్వుతూ - చలాకీ మాటలు రువ్వుతూ
హుషారుగా వుందాములే - హమేషా మజాగా.

తా రా గణం :

అజయ్ బాబు	}	నాగేశ్వరరావు
విజయ్ సుమార్		
భానోజీ		: గుమ్మడి
పరంధామయ్య		: రేలంగి
బుజ్జి		: పద్మనాభం
రామదాసు		: రమణారెడ్డి
సరళ		: రాజసుబ్బాచన
పద్మ		: ఇ. వి. సరోజ
మీనా		: శారద
నూరమ్మ		: సూర్యకాంతం
అత్తయ్య		: జి. వరలక్ష్మి
ప్రకాష్		: మురళీకృష్ణ
వెంకన్న		: కె. వెంకటేశ్వరరావు
అఫీసు గుమాస్తాలు		: అల్లు రామలింగయ్య - బొడ్డపాటి - ప్రసాద్
లచ్చి		: పార్వతి
ధనీరాం శేర్		: ఎ. శేషగిరిరావు
రాడి		: మద్దాలి కృష్ణమూర్తి
శెట్టి		: లొక సత్యం
డాక్టర్		: మోహనదాస్
పోలీస్ కమిషనర్		: ఎ. వి. సుబ్బారావు
ఏజెంటు		: శేషగిరిరావు
		నృత్యం : జ్యోతి